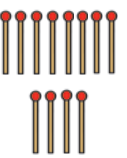

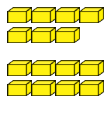
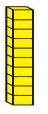

ख्रास बेरीज, हातच्याची

८ आणि ४ काड्या मिळून झाल्या १२ काड्या. त्यांतील १० चा गठ्ठा बांधून दशक बनवू.

दशक	एकक
	
	

७ आणि ८ एकक मिळून झाले १५ एकक. त्यातील १० चा गठ्ठा बांधून दशक बनवू.

दशक	एकक
	
	

लक्षात ठेवा : एककाच्या घरात ९ पेक्षा मोठी संख्या ठेवत नाहीत. म्हणून आपण १० चा गठ्ठा बांधून तो दशकाच्या घरात ठेवतो.

काड्या, मणी किंवा ठिपके वापरून खालील बेरजा कर व उत्तरे लिही.

द	ए	द	ए	द	ए	द	ए	द	ए
+	९	+	६	+	७	+	६	+	४
	६		५		४		६		९

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} :: = \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} ::$$

$$90 + 98 = 28$$

हीच बेरीज अशी लिहिता येते.

दशक	एकक
१	०
+	१
१	४
२	४

पुढील बेरजा कर.

द	ए	द	ए	द	ए	द	ए
+	०	+	७	+	३	+	५
१	६	३	०	४	०	५	०

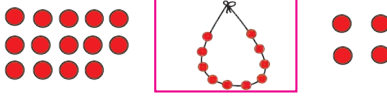
	दशक	एकक
हातचा	१	
	१	५
	+	९
	२	१४

- प्रथम एककांची बेरीज करून ती एककाच्या घरात लिहू.

$$५ ए + ९ ए = १४ ए$$

या १४ एककांतील १० मण्यांची एक माळ करू आणि ४ सुटे मणी एककाच्या घरात ठेवू.

$$१४ ए = १ द ४ ए$$

- १० एककांचा नवा दशक केला, त्याला 'हातचा' म्हणतात.
- आता $१ द + १ द = २ द$, म्हणून बेरजेत दोन दशक आले. ते दशकाच्या घरात लिहू.

	दशक	एकक
हातचा	१	
	२	३
	+	७
	४	०

$$३ ए + ७ ए = १० ए$$

$$१० ए = १ द ० ए$$

- यातील १ द म्हणजे हातचा. तो दशकाच्या घरात लिहू. एककाच्या घरात शून्य लिहू.
- आता सगळे मिळून चार दशक झाले ते दशकाच्या घरात लिहू.

बेरीज $४ द + ० ए$, म्हणजे ४०

$$२३ + १७ = ४०$$

	दशक	एकक
	१	४
	+	९
	३	१३

$$४ ए + ९ ए = १३ ए$$

$$१३ ए = १ द + ३ ए$$

- $२ + १ + १$ असे चार दशक चार दशक व तीन एकक

म्हणजेच $४ द + ३ ए = ४३$

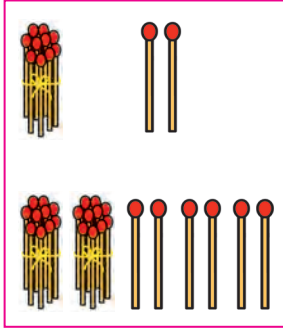
$$१४ + २९ = ४३$$

	दशक	एकक
हातचा	१	
	१	४
	+	९
	४	१३

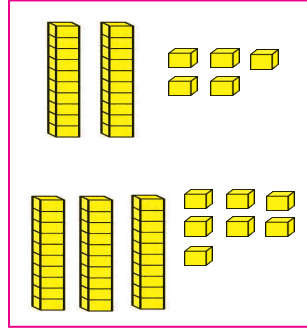
लक्षात ठेवा : बेरीज करताना एककाच्या घरातील बेरीज आधी करतात.

- चित्र पाहून बेरजेचे उदाहरण तयार कर आणि सोडव.

दशक	एकक

दशक	एकक

- बेरीज कर.

द	ए
३	६
+२	५

द	ए
३	२
+२	८

द	ए
४	७
+	५

द	ए
६	८
+२	२

द	ए
४	४
+४	८

द	ए
३	८
+१	४

द	ए
७	१
+१	९

द	ए
२	५
+३	७

द	ए
३	५
+२	९

द	ए
४	२
+१	९

द	ए
२	७
+३	४

द	ए
४	४
+२	७

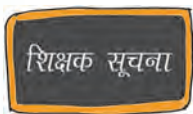
द	ए
४	९
+	३

द	ए
५	५
+	८

द	ए
६	९
+	९

द	ए
६	३
+२	८

द	ए
६	५
+२	६

या उदाहरणांसाठी शिक्षकांनी १०-१० च्या काड्यांचे गट्टे व सुट्ट्या काड्या, दहा-दहा मण्यांच्या माळा व सुटे मणी, दहाच्या नोटा व एक रुपयांची नाणी इत्यादी साहित्य उपलब्ध करून प्रात्यक्षिक घ्यावे.

